

THE REPERTOIRE OF DISCOVERIES FROM THE ROMAN AGE BEYOND THE LIMES ON THE TERRITORY OF SĂLAJ COUNTY (2nd—4th CENTURIES A.D.)

HOREA POP

The quantitative archaeological accumulatione from the last years on the territory beyond the Roman frontier in the North-West area of Sălaj county allow to complete the old repertories (Matei 1980). At the same time, they can support other studies which had, more or less, the same purpose as the presents article (Chirilă, Gudea 1982; Staniciu 1995).

For an easy understanding and practical utility of the repertoire it was used a synthetic method to present systematically the information concerning the 40 places of the archaeological finds. Not all the discoveries, especially the old ones, can provide the entire series of information for a complete repertoire. In the last complete catalogue of these archaeological discoveries were known only 17 places from this area (Matei 1980).

The number of the new archaeological finds has increased because of the archaeological researches on the field in the last years as can be seen in the present catalogue.

For an ease lecture of the catalogue are given some technique details. With the digital numbers were numbered the place of discoveries. With Roman numbers were noted the different points of the same settlement where archaeological finds were discovered. In the same way were noted the o'd or new finds of special categories like: coins, brooches, other metal pieces. For each toponym was selected the next items: a) type of discovery, object's category and where is possible the dating of find; b) the year of discovery; c) the context; d) the finder's name; e) the keeping place of finds; f) observations concerning the finds (where we have enough information); g) bibliography.

The repertoire

1. BADON (HERECLEAN village)

I. LA NOVE: a. settlement, 3rd—4th centuries AD; b. 1976; c. plough soil; d. researches on the field and archaeological excavations, Al. Matei; e. M.I.A.Z.; f. Roman provincial pottery, some fragments with dark grey firnis, stamped ornaments. The hand made pottery was oxidant burnt, red-grey color with small stones in paste. The profile of the overhanging rim is oblique.

The grey wheeled-pottery belongs to the food storage pots, with black paste on surface, big thickness of edges (1—1,2 cm, wide lips. The ornament was made by comb (the bands have horizontal or wave shape).

g. Matei 1979, p. 475—477; Matei 1980, p. 234.

2. BĂDACIN (PRICEI village)

I. VATRA BĂTRĂNĂ (OGRĂZI); a. settlement, 3rd century AD; b. June 25, 1994; July 5, 1994; August 15, 1995; c. plough soil; d. research on field Horea Pop, Ioan Bejinariu; e. M.I.A.Z. (C.C. 836/1995); f. Hand made pottery is oxidant burning, with sand, pounding snails in a half-fine paste. The fragments belong to small and middle size pots with overhanging rim. Some of them are decorated with slashes on the edge of rim. The walls are decorated with incisions and set off cell belt, but often the fragments are no shape.

The majority of the fragment are from the wheeled-pottery, not oxidant burning, grey color. The paste contains fine sand for the small vessels and sand with small stones for the big ones. The fragments are from small vessels with dark grey firnis and from the biggest vessels for food storage.

One of the fragments has an brick-colored middle and on the external sides an metallic-grey color. Another fragment has an cherry-colored firnis.

g. unpublished.

II. VIILE DE JOS (at the bottom of the North side)

a. settlement, 2nd — 3rd centuries AD; b. August 15, 1995; c. plough soil; d. researches on the field H. Pop, I. Bejinariu; e. M.I.A.Z. (C.C. 834/95); f. Grey wheeled-pottery in fine paste. The hand made pottery made by hand were oxidant burning and were pots. The paste has sand. g. unpublished

3. BIC (\$IMLEU-SILVANIEI city)

II. „SUB FIGURIE“ a. isolate discovery, 3rd century?; b. June 5, 1995; c. plough soil; d. research on field H. Pop; e. M.I.A.Z. (C.C. 818/95); f. Fragment of amphora (?) without shape, brick-colored with sand and small stones in paste g. unpublished

4. BOBOTA (BOBOTA village)

I. DÂMBUL ROTUND

a. settlement 3rd-4th centuries AD b. November 27, 1980 e. M.I.A.Z. f. Grey fragments of food storage pots and iron slag g. unpublished

5. BOCSA (BOCŞA village)

I. La PIETRIS

a. settlement, 2nd-4th centuries AD b. 1989 c. systematic archaeological excavations d. E. Lako e. M.I.A.Z. f. Hand made and wheeled-pottery (grey fine and stamped) from food storage pots. Bronze brooch dating at the Marcomanic wars and bone combs from the 4th century. g. unpublished

6. BOGIŞ (NUŞFALĂU village)

I. LA BAI

a. settlement, rd-4th century AD c. draining works d. research on field, M. Kovacs, teacher of history e. Zănan school f. Grey fragment of a food storage wheeled-pot with small stones in paste and blackish-grey slp. The rim has a strong profile wide 6,5 cm, thickness of walls 1,5—2 cm g. Matei 1980, p. 238

7. BULGARI (SĂLĂȚIG village)

I. IZVOARE (1 km West from village)

a. settlement 3ard-4th centuries AD d. research on field, Al. V. Matei, C. Grad e. M.I.A.Z. (C.C. 854/94, C.C. 6/1972) f. Wheeled-pottery in a grey paste. Brick-colored fragments of small amphora; hand made pottery (pots) in fine paste. Red fragment of a big food storage pot g. Matei 1980, p. 236—237

8. CEHEI (SIMLEU-SILVANIEI city)**I. NOVE**

a. settlement, 3rd-4th AD b. March 12, 1996 c. plough soil d. research on field H. Pop e. M.I.A.Z. f. Hand made pottery of pots oxidant burning with sand and small stones in paste. Grey wheeled-pottery not oxidant burning and dark grey farnis. g. unpublished

II, MESIG

a. settlement 3rd-4th b. January 13, 1996; July 1996 c. plough soil d. research on field H. Pop; archaeological excavations H. Pop, I. Bejinariu e. M.I.A.Z. f. Hand made pottery made by hand for pots, oxidant burning, with sand in paste.

Most of the grey wheeled-pottery is not oxidant burning of food storage pots (some of them with a grey slip), bowls and cups. Only one fragments presents oxidant burning.

It was found a scythe grit stone dating in this level.

In the archaeological campaign of June 1996, which purposed the excavation of the short ax of site in a section of 50 × 2 m were identified only three food storage pits dated in the same chronological horizon.

From the archaeological complexes (G 17, G 19, G 21) come a small quantity of pottery of the same shape as was discussed above.

g. unpublished

III. OMANU INTRE URĂT (South)

a. settlement, 3rd-4th centuries AD c. plough soil d. research on field, H. Pop e. M.I.A.Z. f. Hand made pottery, not oxidant burning from middle sized vessels. g. unpublished

9. CIOCMANI (BĂBENI village)**I. PE COASTĂ**

a. settlement 2nd-4th centuries AD b. May 26, 1987; June 10, 1988 d. research on field D. Tamba, I. Bajusz e. M.I.A.Z., inv. C.C. 9—10/1988 f. Fine grey hand made pottery, oxidant burning. It was found a scythe grit stone g unpublished

10. CIZER (CIZER village)**I. at the border of village**

f. bronze coin of Constantine the 2nd, years 355—361 g. Chirilă, Lucăcel, 1979, p. 137.

11. COSNICIU DE JOS (IP village)**I. LA CANAL**

a. settlement 3rd-4th centuries c. research on field; the draining of the valley e. M.I.A.Z. (C.C. 194'1976) g. unpublished

II. VALEA CERISEI

a. settlement 3rd-4th centuries c. the draining of the valley d. research on field, N. Pop e. village's school f. hand made and wheeled-pottery. The wheeled-pottery is share it two categories: grey fine pottery of the small vesels; grey with small stones from the big vessels. The last category is decorated with wave line bands, the thickness of walls is 1,5 — 2 cm.

g. Matei 1980, p. 238, pl. XXX.

12. CRASNA (CRASNA village)**I.**

a. denar of M. Aurelius d. Szekely E., Crasna 613 e. M.I.A.Z. (C.C. 36/1976) g. unpublished

II. CSEREOLDAL

a. settlement 3rd-4th centuries AD b. June 5, 1995 c. plough soil d. research on field H. Pop e. M.I.A.Z. (C.C. 816/1995) f. The hand made pottery comes from pots, oxidant burning, with a half-fine paste.

The wheeled-pottery belongs to the big food storage pots and small vessels with dark grey firnis on the internal walls. They were no oxidant burnt and grey color.

III. KISSTALOU (Mortăcița valley)

a. Settlement (?) 3rd-4th centuries AD b. June 7, 1995 c. plough soil d. research on field, H. Pop, I. Bejinariu e. M.I.A.Z. (C.C. 815/1995) f. Wheeled-pottery fragment, not oxidant burning, grey, with a dark grey firnis. g. unpublished

IV. RÂT (Mortănița valley, at the end of village toward Rătiu)

a. settlement (?) 3rd-4th centuries b. June, 7. 1995 (c. plough soil d. research on field, H. Pop. I. Bejinariu e. M.I.A.Z. (C.C. 816/95) f. Grey fragment of wheeled-pot in a fine paste g. unpublished

V. I.A.S. toward Meseșenii de Jos

a. settlement, 3rd-4th centuries AD b. June 8, 1995 c. plough soil d. research on field, H. Pop e. M.I.A.Z. (C.C. 815/95)

f. Hand made pottery, oxidant burning and wheeled-pottery not oxidant burning with fine and half-fine paste. The fine paste has a dark grey firnis. In the category of the wheeled-pottery made are some brick-colored fragments.

g. unpublished

VI. from th village's area

a. denar of Caracalla b. 1974—1975 e. M.I.A.Z. g. *Sășianu* 1980, p. 108

13. CRİŞENI (ZALAU city)

I. from the village's area

a. denar of Trajan, 103—111 AD e. M.I.A.Z. g. *Sășianu* 1980, p. 109

14. CUCEU (JIBOU city)

I. PE LAB ÎN FĂNATE

a. settlement, 3rd century AD b. 1979 d. research on field Al. V. Matei e. M.I.A.Z. f. Wheeled-pottery in a fine stamped paste (bowls). The hand made pottery comes from the vessels with oblique overhanging rim in a half-fine paste with small stones.

g. *Matei* 1980, p. 235—236

15. DELENI (DOBRIN village)

I. at the village's border

a. gilded silver spoon with the legend ALSE b. 19th century g. *CIL* III, 1639; *Matei* 1979a, p. 125.

16. DOBA MARE (DOBRIN village)

I. LIGET

a. solidus of Theodosius 1st b. 1958 e. M.I.A.Z. g. *Sabatier*, I, p. 115/6; *Matei* 1979, p. 477; *Sășianu*, 1980, p. 122

17. DOH (MÄIERIŠTE village)

I. LA IZVOARE

a. settlement 3rd-4th centuries b. 1979 c. plough soil d. research on field, archaeological excavations, E. Lako e. M.I.A.Z. f. Grey wheeled-pottery decorate with stamped rosettes and palm branches (bowls, big pots).

Bronze brooch and key.

g. Matei 1980, p. 237—238

18. FETINDIA (AGHIRES village)

I. The pasture from the North of the village

a. settlement, 2nd-4th centuries b. 1973 c. draining ditch e. M.I.A.Z. (C.C. 893/94) f. Many fragments of wall's clay, half-fine hand made pottery oxidant burning and a few fragments from a grey wheeled-pottery.

g. Matei 1980, p. 233

II. On the village's border

a. denar of Trajan, 112—114 g. *Lucăcel, Catalog*, pl. 8/50

19. HERECLEAN (HERECLEAN village)

I. the former C.A.P.

a. settlement, 3rd-4th centuries b. 1993 c. plough soil d. H. Pop, Al. V. Matei e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 1162/93) f. Small fragments of wheeled-pottery (pots), oxidant burning, half-fine paste; clay from the walls

g. unpublished

20. HUSENI (CRASNA village)

I. The peak between Mortănița and Crasna valleys

a. settlement (?), 3rd-4th centuries b. June 5, 1995 c. plough soil d. research on field, H. Pop e. M.I.A.Z. (C.C. 821/95) f. Fine grey and brown wheeled-pottery with sand in paste. g. unpublished

II DÂMBUL BISERICII

a. settlement, 3rd-4th centuries b. June 7, 1995 c. plough soil d. research on field H. Pop, I. Bejinariu e. M.I.A.Z. (C.C. 820/95) f. Grey and brick-colored fine wheeled-pottery, oxidant burning (amphora?) g. unpublished

III. the end toward Nușfalău

a. settlement, 3rd-4th centuries b. June 7, 1995 c. plough soil d. research on field H. Pop, I. Bejinariu e. M.I.A.Z. (C.C. 821/95) f. Black hand made pottery rim (pot) with small stones in paste. Fragment of a Roman wheeled-pottery wall, oxidant burning, brick-color, fine paste. g. unpublished

21. IP (IP village)

I. CSEPEI

a. settlement, 3rd-4th centuries b. August 6, 1989 e. M.I.A.Z., inv., C.C. 1126/90 f. Grey wheeled-pottery. g. unpublished

22. LOMPIRT (SÂRMĂȘAG village)

I. KERTALYA

a. settlement, 2nd-3rd centuries b. May 18, 1989 e. M.I.A.Z., C.C. 289/95 f. Roman bowl fragment with red firnis; grey hand made and wheeled-pottery, oxidant burning, half-fine paste. g. unpublished

23. MARCA (MARCA village)

I. 3 km North-West from the hill „Cetate“

- a. settlement, 3rd—4th centuries b. 1976 e. M.I.A.Z. (C.C. 41/1976) f. Wheeled-pottery in a grey fine paste (ring-shaped footstands, rims from the middle size post). Fragments of hand made pottery in a blackish grey paste (rims with oblique walls). g. unpublished

24. MARIN (CRASNA village)

I. DÂMBUL LACUTULUI

- a. settlement, 3rd—4th centuries b. 1969 e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 7/1972) f. Fine grey wheeled-pottery and brown hand made pottery in a bad paste. g. unpublished

25. NUSFALAU (NUŞFALAU village)

I. „PE LUNCĂ“, „FÂNTÂNA ALBĂ“

- a. settlement 3rd century e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 889/94) f. Fine grey wheeled-pottery and Dacian hand made pottery decorated with cell belt. g. unpublished

26. NUŞFALĂU village)

I. ȚIGOIUL LUI BENEDER

- a. settlement 3rd—4th centuries b. 1973, 1978 c. draining d. Al. V. Matei made cup g. Matei 1980, p. 238.
e. M.I.A.Z. f. Fine grey wheeled-pottery; fragment of a stamped bowl; conical band

27. PANIC (HERECLEAN village)

I. LA BLOCURI

- a. settlement, 2nd—4th centuries b. 1973 c. plough soil d. Petruca Viorica, archaeological excavations Al. V. Matei e. M.I.A.Z. f. Grey stamped wheeled-pottery and hand made pottery with a half-fine paste both oxidant and not oxidant burning (Dacian and German in the same proportions). g. Matei 1980, p. 229—231

I. Kosma Ioan housekeeping

- a. denar of Commodus (183 AD) b. 1935 d. I. Kosma e. M.I.A.Z., inv. 659 g. Sășanu 1980, p. 141

III. Behind the chicken farm

- a. settlement, 3rd—4th centuries b. September 26, 1991 c. water pipe works d. H. Pop e. M.I.A.Z., inv. C.C. 561/91 f. Fine grey wheeled-pottery g. unpublished

28. PECEI (BĂNISOR village)

I. DEALU LAT

- a. settlement, 3rd—4th centuries b. 1991—1993 c. research on field, sounding d. D. Tamba e. M.I.A.Z. f. Fine grey wheeled-pottery without shape g. unpublished

29 PERICEI (PERICEI village)

I. DARVAS

- a. settlement, 2nd—4th centuries b. June 1, 1995; April 6, 1996 c. plough soil d. research on field, H. Pop e. M.I.A.Z., inv. C.C. 797/95 f. Hand made pottery (pots' fragments), oxidant burning and wheeled-pottery (fine pottery with dark grey (furnis on without; half-fine pottery with sand and small stones in paste; fragments of big food storage pots. Only one briok-colored fragment, can be from un imported Roman vessel, gf. unpublished.

II. REFORMED CEMETERY AND GONT STREET NOS. 763—765

a. settlement, 2nd—4th centuries b. June 9, 1995; April 6, 1990 c. plough soil d. H. Pop. I. Bejinariu e. M.I.A.Z CC 795/1995, 199/195 f. Hand made pottery (pots, paste by pounding snails, oxidant and not oxidant burning); wheeled-pottery (fragments of cups, dishes, grey food storage pots with dark grey firnis) Was found and a hand mill fragment. g. unpublished

30. PORTI (MARCA village)

I. at West from the village, at place „Köre“ a. settlement, 3rd—4th centuries b. 1976 e. M.I.A.Z., (C.C. 40/1976), Muzeul Ţării Crişurilor f. Wheeled-pottery in a fine grey paste (howls' rims) and hand made pottery with blackish-grey asperity of paste. g. Matei 1980, p. 239

31. BATIN (CRASNA village)

I. On the left side of Mortăniţa valley

e. settlement (?), 2nd—4th centuries b. June 7, 1995 c. plough soil d. research on field. H. Pop, I. Bejinariu e. M.I.A.Z., inv. C.C. 819/95 f. Fine grey wheeled-pottery (1 fragment) and half-fine pottery (1 fragment) g. unpublished

32. RASTOCI (ILANDA village)

I. LAZURI

a. settlement, 2nd—4th centuries b. March 2, 1987 c. plough soil d. D. Tamba, I. Bajusz e. M.I.A.Z., C.C. 4/1988 f. Fine grey wheeled-pottery (food storage pot fragment) g. unpublished

33. RECEA (VÂRSOLT village)

I. Călăbuciu Valley

a. settlement, 3rd—4th centuries b. 1991, 1995 c. draining d. H. Pop (1991); H. Pop, I. Bejinariu (June 6, 1995) e. M.I.A.Z., (inv. C.C. 542—547/91; 805/95) f. Fine grey wheeled-pottery (middle size vessels and big pots with narrow rim); half-fine brown pottery. g. unpublished

II. at the bottom of the hill PUSTA RECE (between the village and the hill, on a small peak)

a. settlement, 3rd—4th centuries b. June 6, 1995 c. plough soil d. H. Pop, I. Bejinariu e. M.I.A.Z., C.C. 810/95 f. Few fragment of hand made pottery, oxidant burning. Grey wheeled-pottery with sand in paste (the big pots) and brown pottery (pots). g. unpublished

34. ROGNA (ILEANDA village)

I. BULBUCU

a. settlement, 2nd—4th centuries b. June 16, 1987 c. plough soil d. D. Tamba, I. Bajusz e. M.I.A.Z., inv. C.C. 14/88 f. Rim and bottom fragments of grey fine and half-fine wheeled-pottery. g. unpublished

II. At the end of village toward Podișu

a. settlement, 2nd—4th centuries b. June 16, 1987 c. plough soil d. D. Tamba, I. Bajusz e. M.I.A.Z., C.C. 3/1988 f. Fine grey wheeled-pottery with dark firnis and half-fine hand made pottery g. unpublished

35. SANCRAIU SILVANIEI (DOBRIN village)

I. LAZURI

a. settlement, 2nd—4th centuries e. M.I.A.Z., inv. C.C. 902/94 f. Grey and brick-colored wheeled-pottery (amongst them some big pots). Fragments of the hand made pottery in a half-fine paste. g. unpublished

36. ȘIMLEUL SILVANIEI (city)

I. West form the place „Szörmal“

a. Roman dwelling or fortification (?) b. 1898 f. octagonal bricks and roman pavements. g. *Fetzer 1899*, p. 263—264

II. By the old finds from the territory of the city are:

a. two bronze brooches e. MIT, inv. 1832, inv. I 396 g. *Crișan 1979*, p. 306, 309

III. By the old finds from the territory of the city are:

a. Roman bronze lamp e. MIT, inv. 804, inv. I 395 f. on the bottom of the lamp is the name of the craftsman inscribed with set off letters *IANVARIVS*. The lamp is dating at the beginning of the 2nd century until the second half of the 3rd. g. *Băluță, 1979*, p. 169.

IV. Old isolated finds of coins

a. 1 denar of Trajan 1 denar of Antoninus Pius 1 denar of Marcus Aurelius 1 denar of Septimius Severus and Julia Mamaea 1 sestertius Philip Arab e. M.I.A.Z. g. *Mateș 1980; Chirilă—Matei 1986*, p. 110.

V. From the area of the city

a. isolated coins: 1 piece of Gordian, 1 piece of Constantine and unidentified Roman bronze coin. e. Delczei Andrei collection, Șimleu g. unpublished

VI. Old isolated finds of coins

a. 1 bronze coin of Constantius b. City's helpful school g. unpublished

VII. ARGEŞ STREET

a. Sestertius of Philip Arab b. 1993 c. research on field d. C. Ghemis e. finder's collection f. On the obverse is the emperor's head, on the reverse the female personification of Provincia Dacia with the standards of the 5th Macedonica and 13th Gemina legions. g. unpublished

VIII. LIBERTATEA STREET

a. Roman bronze coin b. 1990 c. constructions d. Ozsvath e. finder's collection g. unpublished

IX. NAGY PISTA

a. settlement, 2nd—4th centuries b. May 1, 1995; October 29, 1995 c. plough soil d. H. Pop, I. Bejinariu e. M.I.A.Z., inv. C.C. 822, 837/95 f. Fine grey wheeled-pottery (big pot's fragments) and hand made pottery, oxidam huming with small stones in paste (pots' fragments). g. unpublished

37. VĂDURELE (NĂPRADEA village)

I. FUNDĂTURĂ, CURĂTURI (1—1,5 km North-East from the village)

a. settlement 2nd—4th centuries (?) b. September 15, 1995 e. M.I.A.Z., inv. C.C. 790/95; C.C. 129/63 f. Half-fine grey big wheeled-pots g. unpublished

38 VARŞOLT (VARŞOLT village)

I. Peak on the right side of Calitea valley, in front of the end village toward Pericei

a. settlement, 2nd—4th centuries b. May 30, 1995 c. plough soil d. H. Pop e. M.I.A.Z., inv. C.C. 813/95 f. Grey wheeled-pottery wall g. unpublished

II. Esco valley

a. settlement 3rd—4th centuries b. September 26, 1991 c. water pipe works d. H. Pop e. M.I.A.Z., inv. C.C. 532, 554/91 f. Fine wheeled-pottery (big pots with wave-shaped incisions, middle size vessels). Half-fine hand made pottery and brick-colored pottery. g. unpublished

39. ZALĂU (city)

I. KOSSUTH STREET

- a. settlement, 2nd—4th centuries b. March 3, 1994 c. draining d. H. Pop
 e. M.I.A.Z., inv. C.C. 300/95 f. Brick-colored fragments of big wheeled-pots
 g. unpublished

II. HOREA STREET, BL. T 159

- a. settlement, 3rd—4th centuries c. constructions d. M.I.A.Z. staff e. M.I.A.Z.
 f. Fine grey wheeled-pottery (big and middle size vessels, sometime stamped);
 hand made pottery with a half-fine paste. It was find an inhabited level with
 thickness of 0,2—0,35 m. g. Matei, 1980, p. 231—232.

III. VALEA MÂȚII

- a. settlement, 2nd—4th centuries b. 1977 c. constructions d. Archaeological
 excavations Al. V. Matei e. M.I.A.Z. f. Ritual pits with poorly content (pottery,
 brooches, small bronze pieces); animals' burial, rectangular dwellings, g. Matei
 1979, p. 486—487; Matei, 1980, p. 232—233.

IV. REPUBLICII STREET, NOS. 21—23

- a. settlement, 2nd—4th centuries b. 1987 d. archaeological excavations D.
 Tamba, Al. V. Matei, E. Lako e. M.I.A.Z. f. Fine grey stamped wheeled-pottery;
 Dacian and German hand made pottery; iron and bronze pieces. g. unpublished

40. ZAUAN (IP village)

I. SÖS

- a. settlement, 3rd—4th centuries b. August 12, 1980 e. M.I.A.Z., inv. C.C.
 1124/80 f. Fine grey wheeled-pottery and half-fine hand made pottery g. un-
 published

ABBREVIATIONS AND BIBLIOGRAPHY

- Băluță 1979 C. L. Băluță, *Lămpile antice din bronz din Dacia Superior, în Sargetia* 14, 1979, p. 165—172
- Chirilă-Gudea 1982 E. Chirilă, N. Gudea, *Economie, populație și societate în Dacia intracarpatică în primul secol după abandonarea provinciei* (275—380 e.n.), in *ActaMP* 6, 1982, p. 123—154
- Chirilă-Lucăcel 1979 E. Chirilă, V. Lucăcel, *Descoperiri monetare antice în Transilvania (XIV)*, in *ActaMP* 3, 1979, p. 137—138
- Chirilă-Matei 1986 E. Chirilă, Al. V. Matei, *Tezaurul dacic de la Cehei*, in *ActaMP* 10, 1986, p. 95—118
- Crișan 1979 I. H. Crișan, *Fibulele rimane în colecția Muzeului de Istorie a Transilvaniei din Cluj-Napoca*, in *ActaMP*, 3, p. 275—320
- Fetzer 1899 J. F. Fetzer, *Szilágysági leletekről*, in *ArdErt* XIX, 1899, o. 260—264
- Lucăcel, Catalogul V. Lucăcel, *Catalogul colecției de monete antice*, Zalău 1968
- Matei 1979 Al. V. Matei, *Repertoriul de așezări și descoperiri aparținând secolului IV—IX e.n. pe teritoriul județului Sălaj*, in *ActaMP* 3, 1979, p. 475—514
- Matei 1979a Al. V. Matei, *Repertoriul descoperirilor de epocă romană pe teritoriul județului Sălaj*, in *ActaMP* 3, 1979, p. 121—136
- Matei 1980 Al. V. Matei, *Repertoriul așezărilor aparținând dacilor liberi (sec. II—IV e.n.) descoperite pe teritoriul județului Sălaj*, in *ActaMP* 4, 1980, p. 229—244
- Matei 1984 Al. V. Matei, *Un cupor de ars ceramică descoperit în așezarea dacilor liberi de la Zalău valea Mătei*, in *ActaMP* 8, 1984, p. 237—246

Sășianu 1980

Al. Sășianu, *Moneda antică în vestul și nord-vestul României*, Oradea 1980

Stanciu 1985

I. Stanciu, *Contributii la cunoașterea epocii romane în bazinul mijlociu și inferior al râului Someș*, in *EphNap* V. 1995, p. 139—226

ANNEX NO. 1

LIST OF SETTLEMENTS WITH DISCOVERIES FROM THE PREROMAN TIME (2nd century BC — 2nd century AD) IN THE NORTH-WEST ZONE OF SALAJ COUNTY*

1. BADON	11. NUSFALĂU
2. CEHEI	12. PLÖPİŞ
3. CHILIOARA	13. PERICEI
4. CUCEU	14. RECEA
5. DOMNIN	15. SARMĂȘAG
6. FETINDIA	16. STÂRCIU
7. HOROATU CRASNEI	17. ȘIMLEU SILVANIEI
8. MARCA	18. VÂRSOLT
9. MESEȘENII DE SUS	19. ZALĂU
10. MIRȘID	

* The numbers are corresponding with the plate 9.

ANNEX NO. 2

LIST OF SETTLEMENTS WITH DISCOVERIES OF THE ROMAN TIME (2nd—4th CENTURIES AD) IN THE NORTH-WEST ZONE OF SALAJ COUNTY*

BADON	21. IP
2. BĂDĂCIN	22. LOMPIRT
3. BIC	23. MARCA
4. BOBOTA	24. MARIN
5. BOCȘA	25. MIRȘID
6. BOGHIS	26. NUSFALĂU
7. BULGARI	27. PANIC
8. CEHEI	28. PECEI
9. CIOCMANI	29. PERICEI
10. CIZER	30. PORTI
11. COSNICIU DE JOS	31. RATIN
12. CRASNA DE JOS	32. RĂSTOCI
13. CRIȘENI	33. RECEA
14. CUCEU	34. ROGNA
15. DELENI	35. SÂNCRAIU SILVANIEI
16. DOBA MARE	36. ȘIMLEU SILVANIEI
17. DOH	37. VÂDURELE
18. FETINDIA	38. VÂRSOLT
19. HERECLEAN	39. ZALĂU
20. HUSENI	40. ZĂUAN

* Numbers are corresponding with plate 10 and repertoire.

REPERTORIUL DESCOPERIRILOR DE EPOCĂ ROMANĂ DIN AFARA LIMESULUI PE TERITORIUL JUDEȚULUI SĂLAJ (SECOLELE II—IV p. Ch.)

HOREA POP

Acumulările cantitative de natură arheologică din ultimii ani, privind teritoriul situat în afara limesului, în zona nord-vestică a județului Sălaj, crează posibilitatea completării repertoriilor mai vechi (*Matei 1980*) sau vin în sprijinul altor studii care au vizat și arealul discutat aici (*Chirilă—Gudea 1982; Stanciu 1995*).

Pentru ușurarea realizării și studierii repertoriului s-a apelat la o formulă sintetică de prescurtare și sistematizare a informațiilor provenite din cele 40 puncte identificate. Nu toate descoperirile (mai ales cele vechi) oferă întreaga gamă de informații necesare realizării unui repertoriu complet. La data apariției celui mai complet catalog vizând astfel de descoperiri (*Matei 1980*) se cunoșteau 17 puncte în cadrul zonei abordate.

Numărul actual se datorează intensificării cercetărilor arheologice de teren din ultimii ani, fapt care răzbate din catalogul ce urmează acestui preambul.

Pentru ușurarea lecturării acestuia se vor face precizările de rigoare. Cu cifre arabe au fost numerotate localitățile din care provin informațiile prezentate. În cadrul anumitor localități dacă au apărut descoperiri în mai multe puncte acestea au fost numerotate diferit, cu cifre romane. Tot astfel au fost numerotate descoperirile mai vechi sau mai noi, dar cu un caracter mai deosebit (monede, fibule, alte piese din metal). În cadrul fiecărui toponim s-a încercat a se urmări: a) tipul descoperirii, caracterul acestuia și eventual datarea; b) anul descoperirii; c) locul de păstrare al pieselor; d) observații privind piesele (acolo unde se cunosc date suficiente); e) bibliografia.

REPERTORIUL

1. BADON (Comuna HERECLEAN)

I. LA NOVE: a. așezare secolele III—IV e.n.; b. 1976; c. lucrări agricole; d. periegheze și săpături arheologice Al. V. Matei; e. M.I.A.Z.; f. ceramică provincială romană, vasele cu firnis cenușiu închis, cu ornamente stampilate. Ceramica lucrată cu mâna provine de la vase arse oxidant, culoare cenușiu-roșcată cu pietricele în pastă. Profilul buzelor este oblic puțin evazat.

Ceramica cenușie lucrată la roată aparține și categoriei vaselor de provizii, cu slip negricios, grosimea mare a pereților (1—1,2 cm) și baza lată. Ornamentul este realizat cu pieptenele (benzi în val și orizontale); g. *Matei 1979, p. 475—477; Matei 1980, p. 234*.

2. BADACIN (Comuna PERICEI)

I. VATRA BÂTRÂNĂ (OGRÂZI); a. așezare secolul III e.n.; b. 25 iunie 1994, 5 iulie 1994. 15 august 1995; c. lucrări agricole; d. periegheză Horea Pop, Ioan Bejinariu; e. M.I.A.Z.; f. Ceramică lucrată cu mâna, arsă oxidant sau inoxidant, cu nisip, mică și melci pisăti în pasta semifină. Fragmentele provin de la oale mici și mijlocii cu bază evazată, ornamentată cu creștări pe muchie sau neornamentată. Pereții sunt ornamentați cu incizii, brâu alveolar în relief, dar adesea fragmentele sunt atipice. Ceramica lucrată la roată este majoritară arsă inoxidant având culoarea cenușie, prezentând ca ingredient nisipul fin pentru vasele mici, iar pietricele pentru vasele mari. Fragmentele provin de la vasele mici care prezintă firnis cenușiu închis și de la vase mari (chiupuri). Un fragment de oală prezintă un miez cărămiziu, pentru exterior prezentând o culoare cenușie-metalică. Un alt fragment roman prezintă firnis vișiniu; g. inedit

II. VIIILE DE JOS (baza versantului nord)

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 15 august 1995 c. lucrări agricole d. periegheză Horea Pop, Ioan Bejinariu e. M.I.A.Z. (c.c. 834/95) f. ceramică cenușie lucrată la roată realizată din pasta fină. Ceramica lucrată cu mâna provine de la oale arse oxidant, cu nisip și mică în pastă. g. inedit

3. BIC (Orașul ȘIMLEU-SILVANIEI)

I. „SUB FIGURIE”

a. descoperire izolată secolul III? b. 5 iunie 1995 c. lucrări agricole d. periegheză Horea Pop e. M.I.A.Z. (c.c. 818/95) f. perete de amforă (?) atipic, cărămiziu cu nisip și pietrice în pastă. g. inedit

4. BOBOTA (Comuna BOBOTA)

I. DÂMBUL ROTUND

a. Așezare secolele III—IV e.n. b. 27 noiembrie 1980 c. M.I.A.Z. f. fragmente de chiupuri cenușii, lucrate la roată și zgrură de fier. g. inedit

5. BOCSA (Comuna BOCSA)

I. I.A PIETRIȘ

a. așezare secolele II—IV e.n. b. 1989 c. săpături arheologice sistematice d. E. Lako e. M.I.A.Z. f. ceramică lucrată cu mâna și la roată (fină cenușie, stămpătată, ori chiupuri (masive). Fibulă din bronz databilă la războaiele marcomane și pieptenii din os de sfârșit de secol IV. g. inedit

6. BOGHİŞ (Comuna NUŞFALĂU)

I. I.A BĂI

a. așezare secolele III—IV e.n. c. lucrări canalizare d. profesor de istorie în Zalău Kovács Miklós — periegheză e. școala din Zăuan f. fragmente de chip cenușiu, lucrat la roată cu pietrice în pasta și slip cenușiu negricios. Buza puternic profilată, lată de 6,5 cm, peretii groși de 1,5—2 cm. g. Matei 1980, p. 238.

7. BULGARI (Comuna SALĂTIG)

I. IZVOARE (1 km vest de sat)

a. așezare secolele III—IV e.n. d. Al. V. Matei, C. Grad — periegheză e. M.I.A.Z. (c.c. 854/94), (c.c. 6/1972) f. ceramică lucrată la roată din pasta cenușie și fragmente de vase romane cărămizii (amforetă). Ceramică lucrată cu mâna (oale) din plastă semifină. Fragment chiup roșu, masiv, lucrat la roată. g. Matei 1980, p. 236—237.

8. CEHEI (Orașul ȘIMLEU-SILVANIEI)

I. NOVE

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 12 aprilie 1996 c. lucrări agricole d. periegheză Horea Pop e. M.I.A.Z. f. ceramică lucrată cu mâna provenind de la oale arse oxidant, cu mică, nisip și pietricele în pastă.

Ceramică lucrată la roată, arsă inoxidant, cenușie prezintă și fîrnă cernușiu închis. g. inedit

II. MESIG

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 13 ianuarie 1996, iulie 1996 c. lucrări agricole d. periegheză Horea Pop; săpături Horea Pop, Ioan Bejinariu e. M.I.A.Z. f. ceramică lucrată cu mâna provine de la oale arse oxidant, cu nisip și mică în pastă.

Ceramica lucrată la roată este majoritar arsă inoxidant, cenușie, provenind de la chiupuri (unele cu slip cernușiu închis), castroane, căni. Un singur fragment de chiup este ars oxidant.

A fost descoperit și un fragment de oute din gresie databilă în acest orizont.

In campania arheologică din iunie 1996, care a vizat sondarea sitului pe axul scurt cu o secțiune de 50×2 m, au fost identificate doar 3 gropi de provizii databile în intervalul cronologic amintit.

Ceramica puțină recoltată din complexe (G 17, G 19, G 21) provine de la forme amintite la descoperirea materialului din periegheză g. Inedit.

III. OMAGIU ÎNTRE URÂT (sud)

a. așezare secolele III—IV e.n. c. lucrări agricole d. periegheză Horea Pop e. M.I.A.Z. f. ceramică lucrată la roată, arsă inoxidant, cenușie, provenind de la vase de dimensiuni mijlocii. g. inedit.

9. CIOCMANI (Comuna BĂBENI)

I. PE COASTĂ

a. așezare secolele II—IV e.n. b. 26 mai 1987, 10 iunie 1988 d. periegheză D. Tamba I. Bajusz e. M.I.A.Z., inv. c.c. 9—10/1988 f. ceramică fină cenușie lucrată la roată și ceramică lucrată cu mâna, arsă oxidant, din pastă semifină. A mai fost descoperită o cute de gresie. g. inedit.

10. CIZER (Comuna CIZER)

I. Hotarul satului

a. monedă Constantinus II din bronz, anul 355—361 e.n. g. Chirilă-Lucăcel 1979, p. 137.

11. COSNICIU DE JOS (Comuna IP)

I. LA CANAI

a. așezare secolele III—IV e.n. c. drenarea văii vechi, periegheză e. M.I.A.Z. (c.c. 194/1976) g. inedit

II. VALEA CERIȘEI

a. așezare secolele III—IV e.n. c. regularizarea văii d. profesor Nicolae Pop — periegheză e. școală din sat f. vase lucrate cu mâna și la roată. Ceramică lucrată la roată este de două categorii: fină cenușie provenind de la vase mici și cenușie cu pietricele provenind de la vase mari. Ornamente cu benzi de linii în val, având pereții groși de 1,5—2 cm. g. Matei 1980, p. 238, pl. XXX.

12. CRASNA (Comuna CRASNA)

I.

a. denar M. Aurelius d. Szekely Emeric, Crasna 613 e. M.I.A.Z. (c.c. 36/76) g. inedit

II. CSEREÓLDAL

1. așezare secolele III—IV e.n. b. 5 iunie 1995 c. lucrări agricole d. periegheză Horea Pop e. M.I.A.Z. (c.c. 816/1995) f. ceramică lucrată cu mâna provenind de la oale arse oxidant, realizate din pastă semifină. Ceramică lucrată la roată provine de la vase de mari dimensiuni (chiupuri) și reiiplinte ceramice de dimensiuni mici. Cu firnis cenușiu închis la interior. Arderea acestei categorii ceramice este inoxidantă, culoarea fiind cenușie. g. inedit.

III. KISSTALOU (valea Mortăcița)

a. așezare (?) secolele III—IV e.n. b. 7 iunie 1995 c. lucrări agricole d. periegheză — Horea Pop, Ioan Bejinariu e. M.I.A.Z. (c.c. 815/1995) f. fragment ceramic lucrat la roată, ars inoxidant, cenușiu, cu firnis cenușiu închis. g. inedit.

IV. RĀT (valea Mortăcița, la ieșirea din comună spre Ratin)

a. așezare (?) secolele III—IV e.n. b. 7 iunie 1995 c. lucrări agricole d. periegheză — Horea Pop, Ioan Bejinariu e. M.I.A.Z. (c.c. 815/1995) f. perete de vas cenușiu lucrat la roată din pastă fină. g. inedit.

V. I.A.S. spre Meseșenii de Jos

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 8 iunie 1995 c. lucrări agricole d. periegheză Horea Pop e. M.I.A.Z. (c.c. 815/1995) f. ceramică lucrată cu mâna, arsă oxidant și ceramică lucrată la roată din pastă cenușie. arsă inoxidant, fină și semifină, cea fină prezentând și firnis cenușiu închis. În categoria ceramicii fine lucrate la roată intră și fragmente cărămizii de factură română. g. inedit.

VI. Perimetru localității

a. denar de la Caracalla b. 1974—1975 e. M.I.A.Z. g. Sășianu 1980, p. 108

13. CRIȘENI (Orasul ZALĂU)

I. Teritoriul satului

a. denar Traianus, 103—111 e.n. e. M.I.A.Z. g. Sășianu 1980, p. 109

14. CUCEU (Orașul Jibou)

I. PE LAB ÎN FÂNEȚE

a. așezare secolul III e.n. b. 1979 d. periegheză Al. V. Matei e. M.I.A.Z. f. ceramică la roată din pastă fină cenușie (castroane) stampilată. Ceramică lucrată cu mâna provine de la vase cu buza oblică puțin evazată, din pastă semifină cu pietricele. g. Matei 1980, p. 235—236.

15. DELENI (Comuna DOBRIN)

I. Hotarul satului

a. lingurită din argint aurit cu inscripția ALSE b. secolul trecut g. C.I.L. III, 1639; Matei 1979 a. p. 125.

16. DOBA MARE (Comuna DOBRIN)

I. LIGET

a. 1 solidus Theodosius II b. 1958 e. M.I.A.Z. (c.c. 1/1958) g. Sabatier, I. p. 115/6; Matei 1979, p. 477; Sășianu 1980, p. 122.

17. DOH (Comuna MAIERIȘTE)

I. LA IZVOARE

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 1979 c. lucrări agricole d. periegheză și săpături arheologice E. Lakó e. M.I.A.Z. f. ceramică cenușie lucrată la roată și ornamentală cu rozete, palmete stampilate (castroane, chiupuri). Fibulă din bronz și cheie tot din bronz. g. Matei 1980, p. 237—238.

18. *FETINDIA* (Comuna AGHIREŞ)

I. Păşunea de la nord de sat

a. aşezarea secolele II—IV e.n. b. 1973 c. şanţ de drenaj e. M.I.A.Z. (c.c. 893/1994) f. mult chirpici; ceramică semifină arsă oxidant, lucrată cu mâna și puține fragmente cenușii lucrate la roată. g. Matei 1980. p. 233.

II. Hotarul satului

a. denar Traianus (112—114 e.n.) g. Lucăcel, Catalogul..., pl. 8/50

19. *HERECLEAN* (Comuna HERECLEAN)

I. FOSTUI, CAP

a. aşezare secolele III—IV e.n. b. 1993 c. lucrări agricole d. Horea Pop., Al. V. Matei e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 1162/1993) f. ceramică (oale) măruntă, lucrată la roată, arsă oxidant, pastă semifină și chiupuri. g. inedit.

20. *HUSENI* (Comuna CRASNA)

I. Culmea ce desparte valea Mortăniţa de valea Crasnei

a. aşezare (C) secolele III—IV e.n. b. 5 iunie 1995 c. lucrări agricole d. periegheză — Horea Pop e. M.I.A.Z. (C.C. 821/1995) f. ceramică lucrată la roată, fină, cenușie și brună cu nisip în pastă. g. inedit

II. DÂMBU BISERICII

a. aşezare secolele III—IV e.n. b. lucrări agricole d. periegheză — Horea Pop, Ioan Bejinariu e. M.I.A.Z. (C.C. 820/1995) f. ceramică fină, cenușie, lucrată la roată și cărămizie, arsă oxidant, provenind de la vase romane (amforete) g. inedit

III. Ieşirea înspre Nuşfalău

a. aşezare secolele III—IV e.n. b. 7 iunie 1995 c. lucrări agricole d. periegheză — Horea Pop, Ioan Bejinariu e. M.I.A.Z. (C.C. 821/1995) f. buză de vas lucrat cu mâna (oală), negru cu pietricele în pastă. Perete de vas roman lucrat la roată, ars oxidant, cărămidă din pastă fină. g. inedit

21. *IP* (Comuna IP)

I. CSEPEÍ

a. aşezare secolele III—IV e.n. b. 6 august 1989 e. M.I.A.Z. inv CC 1126/1990 f. ceramică cenușie lucrată la roată g. idenit

22. *LOMPIRT* (Comuna SARMĂŞAG)

I. KERTALJA

a. aşezare secolele II—III e.n. b. 18 mai 1989 e. M.I.A.Z. (CC 289/1995) f. fragment de castron roman cu firnis roşu; ceramică cenușie lucrată la roată și ceramică lucrată cu mâna, arsă oxidant, din pastă semifină. g. inedit

23. *MARCA* (Comuna MARCA)

I. 3 km nord-vest de dealul „Cetate“

a. aşezare secolul III e.n. e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 889/1994) f. ceramică romană lucrată la roată dintr-o pastă fină cenușie (funduri inelare, buze de la vase mijlocii) și fragmente de vase lucrate cu mâna dintr-o pastă cenușie negricioasă (buze cu profil oblic, puțin evazate). g. inedit

24. *MARIN* (Comuna CRASNA)

I. DÂMBUL LĂCUȚULUI

a. aşezare secolele III—IV e.n. b. 1969 e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 7/1972) f. ceramică fină, lucrată la roată, cenușie și ceramică brună lucrată cu mâna dintr-o pastă sumar aleasă. g. inedit

25. MIRŞID (Comuna MIRŞID)

I. „PE LUNCĂ”, „FÂNTĀNA ALBĂ”

a. așezare secolul III e.n. e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 889/1994) f, ceramică romană cenușie, fină, lucrată la roată și ceramică dacică lucrată cu mâna ornamentată cu brâu alveolar. g. inedit

26. NUŞFALAU (Comuna NUŞFALAU)

I. ȚIGOIUL LUI BENEDEK

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 1973, 1978 c. drenaje d. Al. V. Matei e. M.I.A.Z. f. ceramică fină, cenușie, lucrată la roată, fragment de castron stămpilat și ceașcă tronconică lucrată cu mâna. g. Matei 1980, p. 238

27. PANIC (Comuna HERECLEAN)

I. LA BLOCURI

a. așezare secolele II—IV e.n. b. 1973 c. lucrări agricole d. Petruca Viorica, săpături Al. V. Matei e. M.I.A.Z. f. ceramică stămpilată cenușie, fină, lucrată la roată, cât și ceramică lucrată cu mâna din pastă semifină, arsă oxidant sau inoxidant (dacică și germanică în aceeași măsură) g. Matei 1980, p. 229—231

II. Gospodăria lui Kosma Ioan

a. denar Commodus (183 e.n.) b. 1935 d. Kosma Ioan e. M.I.A.Z., inv. 659 g. Sășianu 1980, p. 141

III. În spatele crescătoriei de pui

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 26 septembrie 1996 c. aducțiune apă d. Horea Pop e. M.I.A.Z., inv. C.C. 561/1991 f. ceramică fină cenușie lucrată la roată f. inedit

28 PECEI (Comuna BANIȘOR)

I. DEALU LAT

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 1991—1993 c. periegheze, sondaje d. Dan Tamă e. M.I.A.Z. f. ceramică fină cenușie, atipică, lucrată la roată g. inedit

29. PERICEI (Comuna PERICEI)

I. DARVAS

a. lăsare secolele II—IV e.n. b. 1 iunie 1995; 6 aprilie 1996 c. lucrări agricole d. periegheze — Horea Pop e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 197/1995) f. ceramică lucrată cu mâna (fragmente de oale cu mică în pastă semifină), arsă oxidant și la roată, ceramică fină cu firnis cenușiu închis sau fără firnis, ceramică semifină cu nisip și pietricele în pastă, fragmente de chiupuri. Un singur fragment cărămiziu atipic poate provine de la un vas roman importat. g. inedit

II. CIMITIRUL REFORMAT ȘI STRADA GOUT NR. 763—765

a. așezare îsecolele II—IV e.n. b. 9 iunie 1995; 6 aprilie 1996 c. lucrări agricole d. H. Pop, I. Bejinariu e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 795/1995, 799/1995) f. ceramică lucrată cu mâna (oale cu mică sau melci păsați în pastă, arsă oxidant sau inoxidant) și la roată (fragmente de căni, străuchi, chiupuri cenușii, ceramică cu firnis cenușiu închis). A fost descoperit și un fragment de râșniță. g. inedit

30. PORTI (Comuna MARCA)

I. La vest de sat, punct „Kôre”

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 1976 e. M.I.A.Z. (C.C. 40/1976), Muzeul Țării Crisurilor f. ceramică lucrată la roată dintr-o pastă fină cenușie (buze de dastroane) și ceramică lucrată cu mâna din pastă zgrum, cenușiu-negricioasă. g. Matei 1980, p. 239

31. RATIN (Comuna CRASNA)

I. Stânga văii Mortănița, terasa I

a. așezare (?) secolele II—IV e.n. b. 7 iunie 1995 c. lucrări agricole d. periegeză — Horea Pop, Ioan Bejinariu e. M.I.A.Z. inv. C.C. 819/1995 f. ceramică lucrată la roată, cenușie, fină (un fragment) și ceramică semifină (un fragment). g. inedit

32. RASTOCI (Comuna ILEANDA)

I. LAZURI

a. așezare secolele II—IV e.n. b. 2 iunie 1987 c. lucrări agricole d. Dan Tamba, I. Bajusz e. M.I.A.Z. (C.C. 4/1988) f. ceramică fină cenușie lucrată la roată (fragmente de chiup) g. inedit

33. RECEA (Comuna VARŞOLT)

I. VALEA CALĂBUCIU

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 1991, 1995 c. canalizare d. H. Pop (1991); H. Pop, I. Bejinariu (6 iunie 1995) e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 542—547/1991; 805/1995) f. ceramică fină, cenușie, lucrată la roată (vase mijlocii și chiupuri cu baza în-gustă) și ceramică semifină de culoare brună. Ceramică lucrată cu mâna prezintă crestături pe buză și brâu alveolar pe pântece. g. inedit

II. La baza dealului PUSTA RECE (între sat și deal pe un mic dâmb)

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 6 iunie 1995 c. lucrări agricole d. H. Pop, I. Bejinariu e. M.I.A.Z. (C.C. 810/1995) f. ceramică lucrată cu mâna, arsă oxidant puțină. Ceramică lucrată la roată, cenușie cu nisip în pastă (chiupuri) și brună (oale). g. inedit

34. ROGNA (Comuna ILEANDA)

I. BULBUCU

a. așezare secolele II—IV e.n. b. 16 iunie 1987 c. lucrări agricole d. D. Tamba, I. Bajusz e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 14/1988) f. buză și fund de vase cenușii, fine și semifine lucrate la roată g. inedit

II. La capătul satului spre Podișu

a. așezare secolele II—IV e.n. b. 16 iunie 1987 c. lucrări agricole d. D. Tamba, I. Bajusz e. M.I.A.Z. (C.C. 3/1988) f. ceramică fină, cenușie, cu firnis închis la culoare, lucrată la roată și ceramică semifină lucrată cu mâna g. inedit

35. SANCRAIU SILVANIEI (Comuna DOBRIN)

I. LAZURI

a. așezare secolele II—III e.n. e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 902/1994 f. ceramică cenușie și cărămizie lucrată la roată (printre care și chiupuri). Fragmente de oale lucrate cu mâna din pastă semifină. g. inedit

36. ȘIMLEUL SILVANIEI (Oraș)

I. La vest de punctul Szőrmal

a. locuință sau fortificație romană? b. 1898 f. cărămizi octagonale și pișcoți de paviment roman. g. Fetzer 1899, p. 263—264

II. De pe teritoriul orașului, din descoperiri mai vechi provin:

a. două fibule din bronz e. M.I.T., inv. 1832; inv. I 396 g. Crișan 1979, p. 306, 309

III.

a. Din descoperirii mai vechi de pe teritoriul orașului provine un opaiț roman din bronz e. MIT. inv. 804. inv. I 395 f. pe fundul opaițului, cu litere în relief se află numele meșterului artizan IANVARIUS. Opaițul se datează de la începutul secolului II până în a doua jumătate a secolului III e.n. g. *Bâluită* 1979, p. 169

IV. Descoperirii izolate mai vechi de monede romane

a. denar Traianus, 1 denar Antoninus Pius, 1 denar Septimius Severus și Iulia Mamaea, 1 denar Marcus Aurelius, 1 sestertius Filip Arabul e. M.I.A.Z. g. *Matei 1980; Chirilă-Matei 1986*, p. 110

V. De pe teritoriul orașului

a. monede izolate, câte o piesă de la Gordianus, Constantin și o piesă monetară din bronz română, de asemenea e. colecția lui Delczeg Andrei din Simleu g. inedite

VI. Din descoperirii izolate mai vechi

a. o piesă monetară din bronz de la Constantin e. școala specială din oraș g. inedite

VII. Strada Argeșului

a. sestertius de la Filip Arabul b. 1993 c. periegheză d. Călin Ghemîș e. colecția descoperitorului f. pe avers chipul împăratului, iar pe revers Provincia Dacia cu standardele legiunilor V Macedonica și a XIII Gemina. g. inedită

VIII. Str. Libertății

a. monedă română din bronz b. 1990 c. lucrări edilitare d. Ozsvath e. colecția descoperitorului g. inedită

IX. NAGY PISTA

a. așezare secolele II—IV e.n. b. 1 mai 1995; 29 octombrie 1995 c. lucrări agricole d. H. Pop, I. Bejiniariu e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 822, 837/1995) f. ceramică fină, cenusie, lucrată la roată (fragmente de chiupuri) și ceramică lucrată cu mână, arsă oxidant cu pietricele și mișcă în pastă (fragmente de oale) g. inedite

37. VADURELE (Comuna NÂPRADEA)

I. FUNDĂTURĂ, CURĂTURI (1—1,5 km N-E de sat)

a. așezare secolele II—IV e.n.? b. 15 septembrie 1995 e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 790/1995; 129/1963) f. ciupuri cenușii semifine lucrate la roată g. inedit

38. VARŞOLT (Comuna VÂRŞOLT)

I. Dâmb la dreapta văii Calitca, în dreptul ieșirii din sat spre Pericei

a. așezare secolele II—IV e.n. b. 30 mai 1995 c. lucrări agricole d. H. Pop e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 813/1995) f. perete de vas cenușiu lucrat la roată g. inedit

II. VALEA ESOK

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 26 septembrie 1991 c. aducție apă d. H. Pop e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 552, 554/1991) f. ceramică fină lucrată la roată (chiupuri cu ornamente incizate în val, vase mijlocii). Ceramică lucrată cu mână semifină și ceramică română cărămizie. g. inedit

39. ZALAU (oraș)

I. STR. KOSSUTH

a. așezare secolele II—IV e.n. b. 3 martie 1994 c. canalizări d. H. Pop e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 300/1995) f. fragmente de chiupuri cenușii-roșiaticice lucrate la roată g. inedit

II. STR. Horea Bl. T 159

a. așezare secolele III—IV e.n. c. construcții edilitare d. colectivul M.I.A.Z.
e. M.I.A.Z. f. ceramică fină, cenușie, lucrată la roată (vase mari sau mijlocii) mai rar stampilate și ceramică lucrată cu mâna din păstă semifină. S-a constatat numai nivel de locuire gros de 0,2—0,35 m. g. Matei 1980, p. 231—232

III. VALEA MĂȚII

a. așezare secolele II—IV e.n. b. 1977 c. lucrări edilitare d. Al. V. Matei săpături sistematice e. M.I.A.Z. f. gropi rituale cu inventar sărac (ceramică, fibule, alte piese mărunte din bronz), înhumări de animale, locuințe rectangulare. g. Matei 1980, p. 232—233; Matei 1979, p. 486—487.

IV. STR. REPUBLICII NR. 21—23

a. așezare secolele II—IV e.n. b. 1987 d. D. Tamba, Al. V. Matei, E. Lako e. M.I.A.Z. f. ceramică fină, cenușie, lucrată la roată, stampillată, piese din fier și bronz, ceramică lucrată cu mâna dacică și germanică. g. inedită

40. ZAUAN (Comuna IP)

I. SAS

a. așezare secolele III—IV e.n. b. 12 august 1980 e. M.I.A.Z. (inv. C.C. 1124/1980) f. ceramică fină, cenușie, lucrată la roată și semifină lucrată cu mâna. g. inedit

PRESCURTARI ȘI BIBLIOGRAFIE

Băluță 1979	C. L. Băluță, <i>Lămpile antice din bronz din Dacia Superior, în Sargeția</i> 14, 1979, p. 165—172
Chirilă-Gudea 1982	E. Chirilă, N. Gudea, <i>Economie, populație și societate în Dacia intracarpatică în primul secol după abandonarea provinciei (275—380 e.n.)</i> , în <i>ActaMP</i> 6, 1982, p. 123—154
Chirilă-Lucăcel 1979	E. Chirilă, V. Lucăcel, <i>Descoperiri monetare antice în Transilvania (XIV)</i> în <i>ActaMP</i> 3, 1979, p. 137—138
Chirilă-Matei 1986	E. Chirilă, Al. V. Matei, <i>Tezaurul dacic de la Cehei</i> , în <i>ActaMP</i> 10, 1986, p. 95—118
Crișan 1979	I. H. Crișan, <i>Fibulele romane în colecția Muzeului de Istorie al Transilvaniei din Cluj-Napoca</i> , în <i>ActaMP</i> , 3, 1979, p. 275—320
Fetzer 1899	J. F. Fetzer, <i>Szilágysági leletekröl</i> , în <i>ArchErt</i> XIX, 1899, p. 260—264
Lucăcel, Catalogul	V. Lucăcel, <i>Catalogul colecției de monede antice</i> , Zalău 1968
Matei 1979	Al. V. Matei, <i>Repertoriul de așezări și descoperiri apartinând secolului IV—IX e.n. pe teritoriul județului Sălaj</i> , în <i>ActaMP</i> 3, 1979, p. 475—514
Matei 1979a	Al. V. Matei, <i>Repertoriul descoperirilor de epocă romană pe teritoriul județului Sălaj</i> , în <i>ActaMP</i> 3, 1979, p. 121—
Matei 1980	Al. V. Matei, <i>Repertoriul așezărilor apartinând dacilor liberi (sec. II—IV e.n.) descoperite pe teritoriul județului Sălaj</i> , în <i>ActaMP</i> 4, 1980, p. 229—254.
Matei 1984	Al. V. Matei, <i>Un cuptor de ars ceramică descoperit în așezarea dacilor liberi de la Zalău — valea Măței</i> , în <i>Acta MP</i> 8, 1984, p. 237—246.
M.I.A.Z.	Muzeul de Istorie și Artă, Zalău
Sășianu 1980	Al. Sășianu, <i>Moneda antică în vestul și nord-vestul României</i> , Oradea 1980
Stanciu 1985	I. Stanciu, <i>Contribuții la cunoașterea epocii romane în bazinul mijlociu și inferior al râului Someș</i> , în <i>EphNap</i> V, 1995, p. 139—226

Lista localităților cu descoperiri preromâne (sec. II a.Chr. — începutul sec. I p.Chr.). Din sectorul nord-vest al județului Sălaj.

1. BĂDĂCIN	11. NUŞFALĂU
2. CEHEI	12. PLOPIȘ
3. CHILIOARA	13. PERICEI
4. CUCEU	14. RECEA
5. DOMNIN	15. SARMAȘAG
6. FETINDIA	16. STÂRCIU
7. HOROATU CRASNEI	17. ȘIMLEU SILVANIEI
8. MARCA	18. VÂRȘOILT
9. MESEȘENII DE SUS	19. ZALĂU
10. MIRȘID	

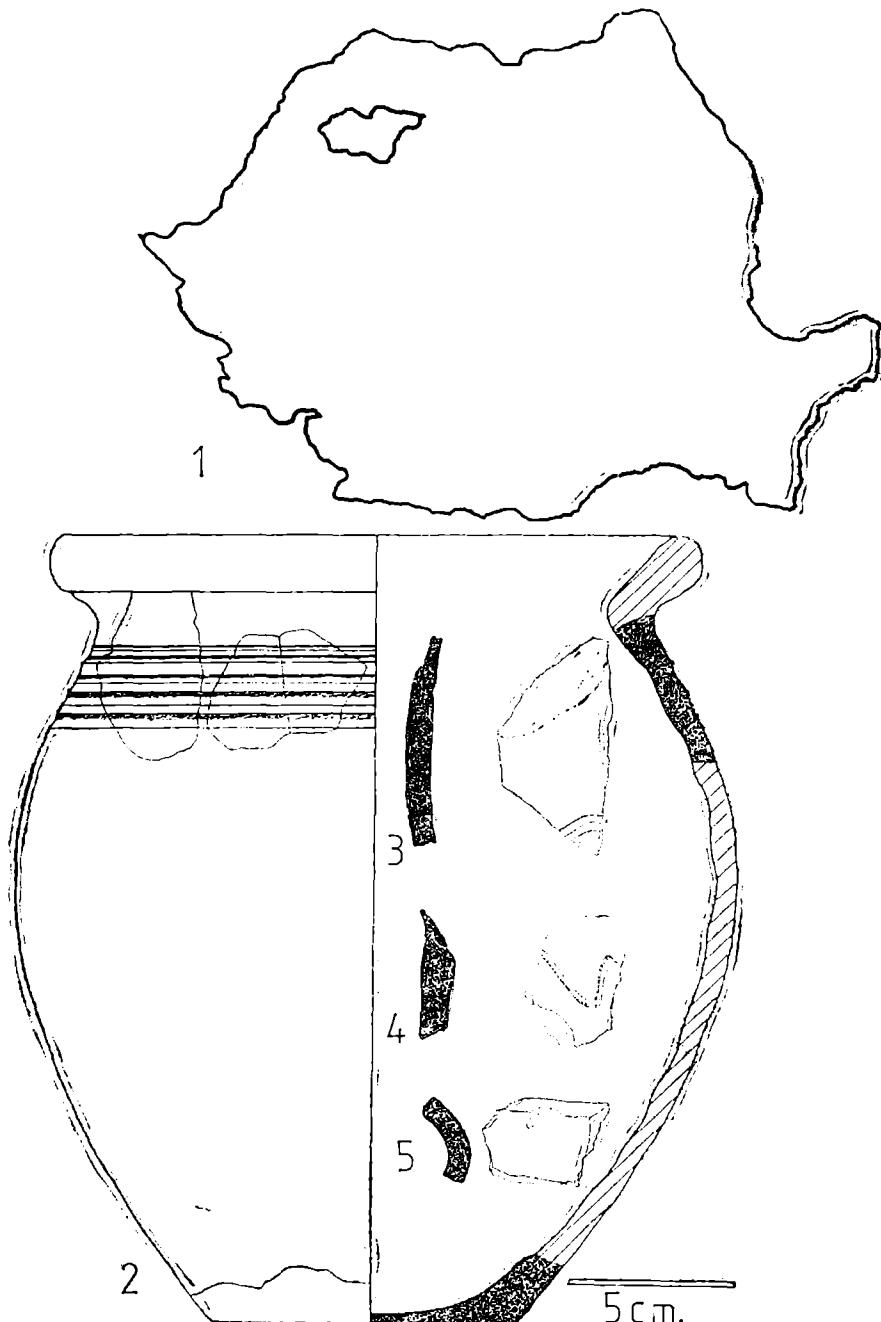
* Numerele corespund celor de pe pl. 9.

ANEXA NR. 2

**Lista localităților cu descoperiri datând din epoca romană (sec. II—IV p.Chr.).
Din sectorul nord-vestic al județului Sălaj*.**

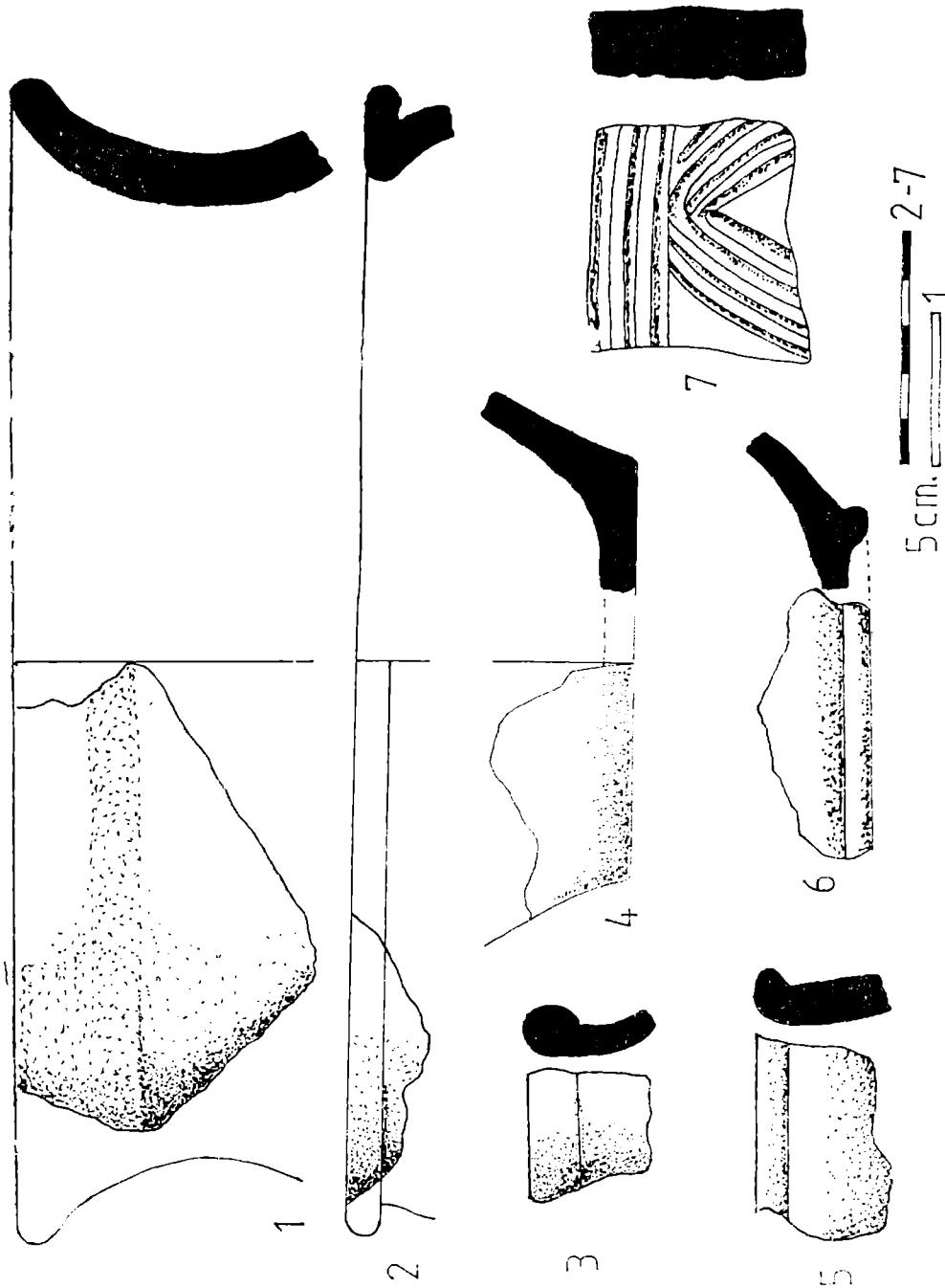
1. BADON	21. IP
2. BĂDĂCIN	22. LOMPIRT
3. BIC	23. MARCA
4. BOBOTA	24. MARJN
5. BOCSA	25. MIRSID
6. BOGHIS	26. NUŞFALĂU
7. BULGARI	27. PANIC
8. CEHEI	28. PECEI
9. CIOCMANI	29. PERICEI
10. CIZER	30. PORTJ
11. COSNICIU DE JOS	31. RATIN
12. CRASNA DE JOS	32. RASTOCI
13. CRIȘENJ	33. RECEA
14. CUCEU	34. ROGNA
15. DELENI	35. SANCRAIU SILVANIEI
16. DOBA MARE	36. ȘIMLEU SILVANIEI
17. DOH	37. VADURELE
18. FETINDIA	38. VÂRȘOILT
19. HERECLEAN	39. ZALĂU
20. HUSENI	40. ZAUAN

* Numerele corespund celor de pe planșa 10 și din repertoriul descoperirilor.

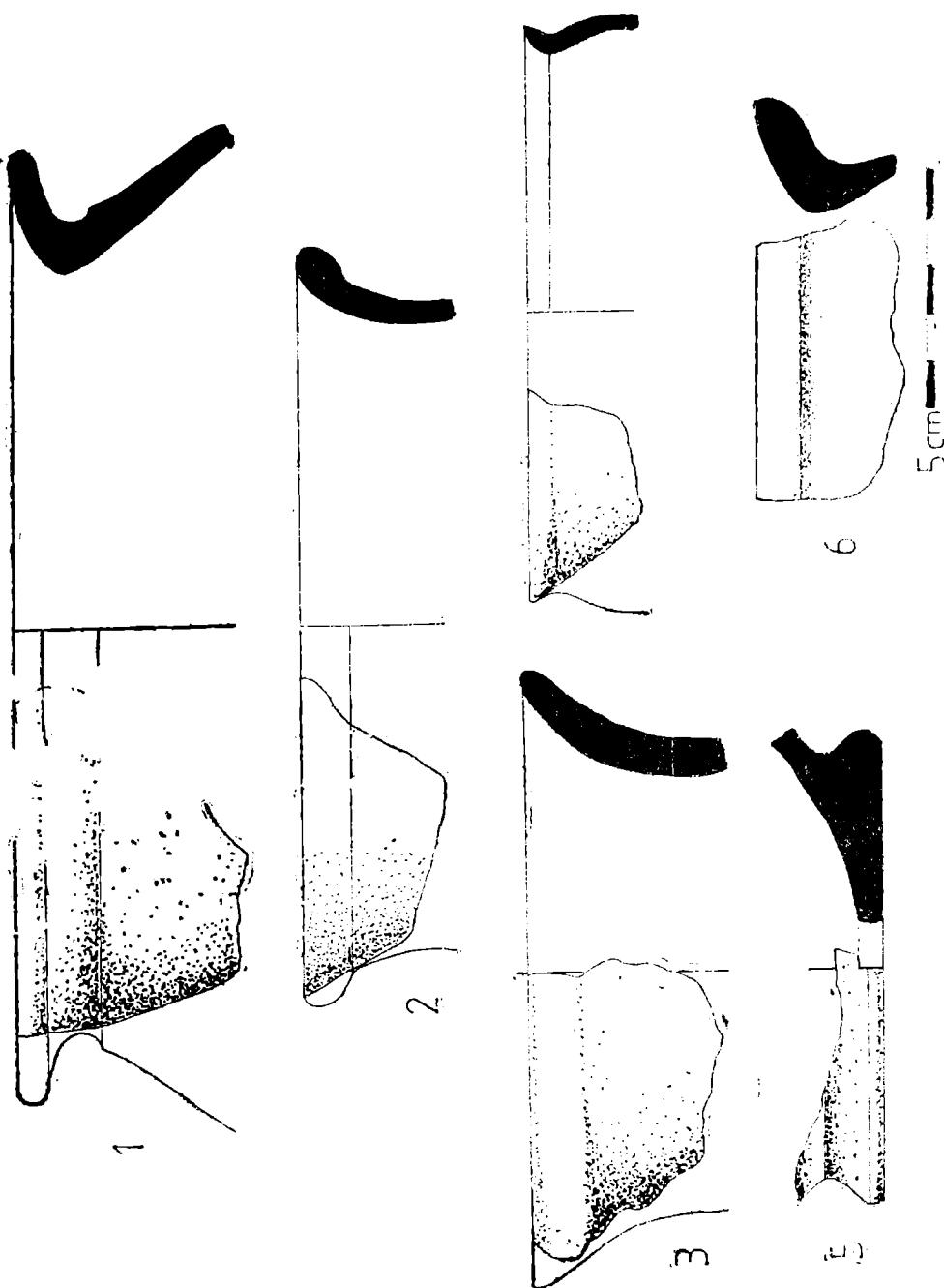

Pl. I. 1. Poziția județului Sălaj pe harta Homâniei; 2-5 Ceramică descoperită la Șimleul Silvaniei (2 str. Dealului; 3-5 Nagy Pista)

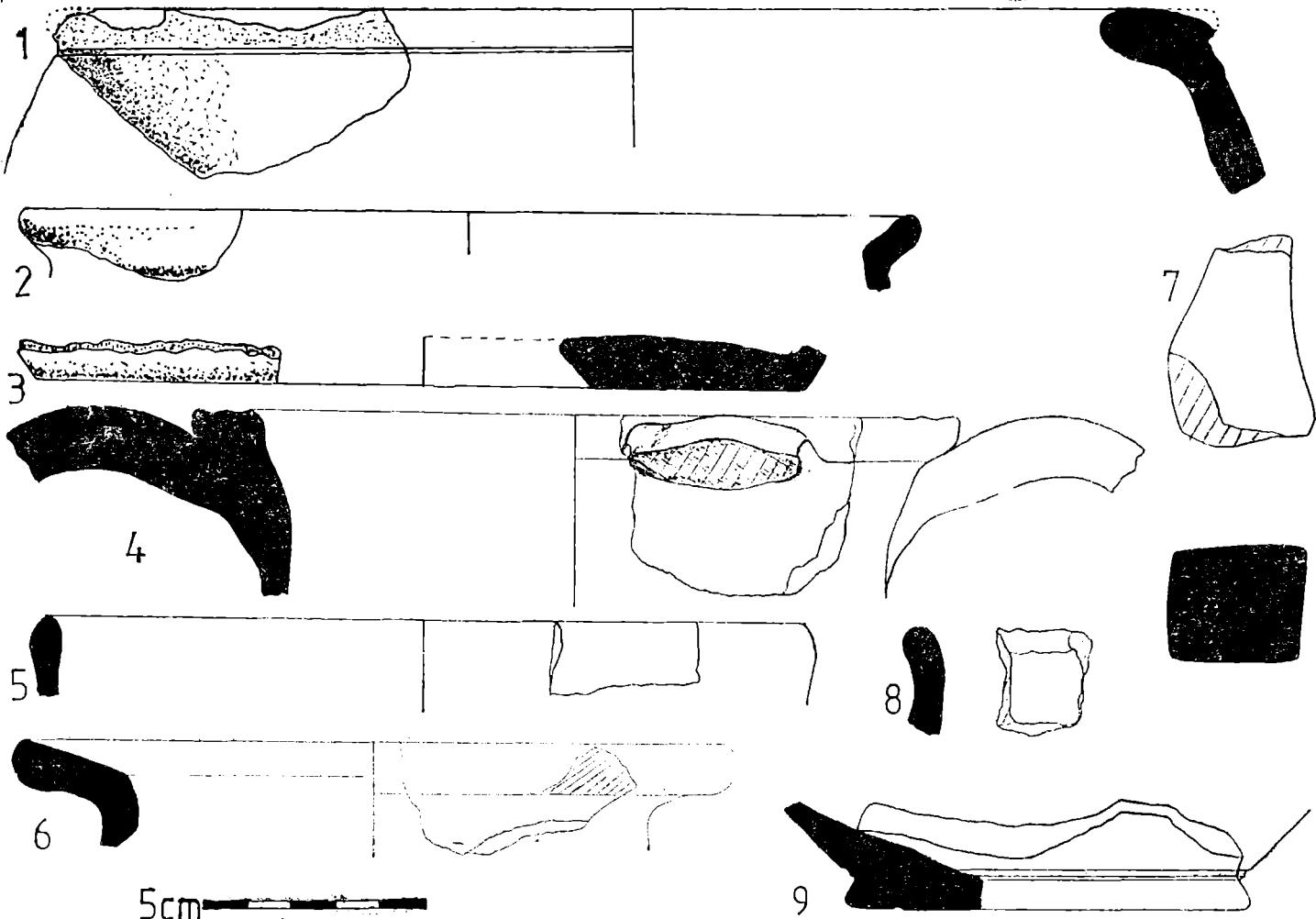
Pl. I. The place of Sălaj county on Romania's map; 2-5 Pottery found at Șimleu Silvaniei (2. Deal street; 3-5 Nagy Pista)

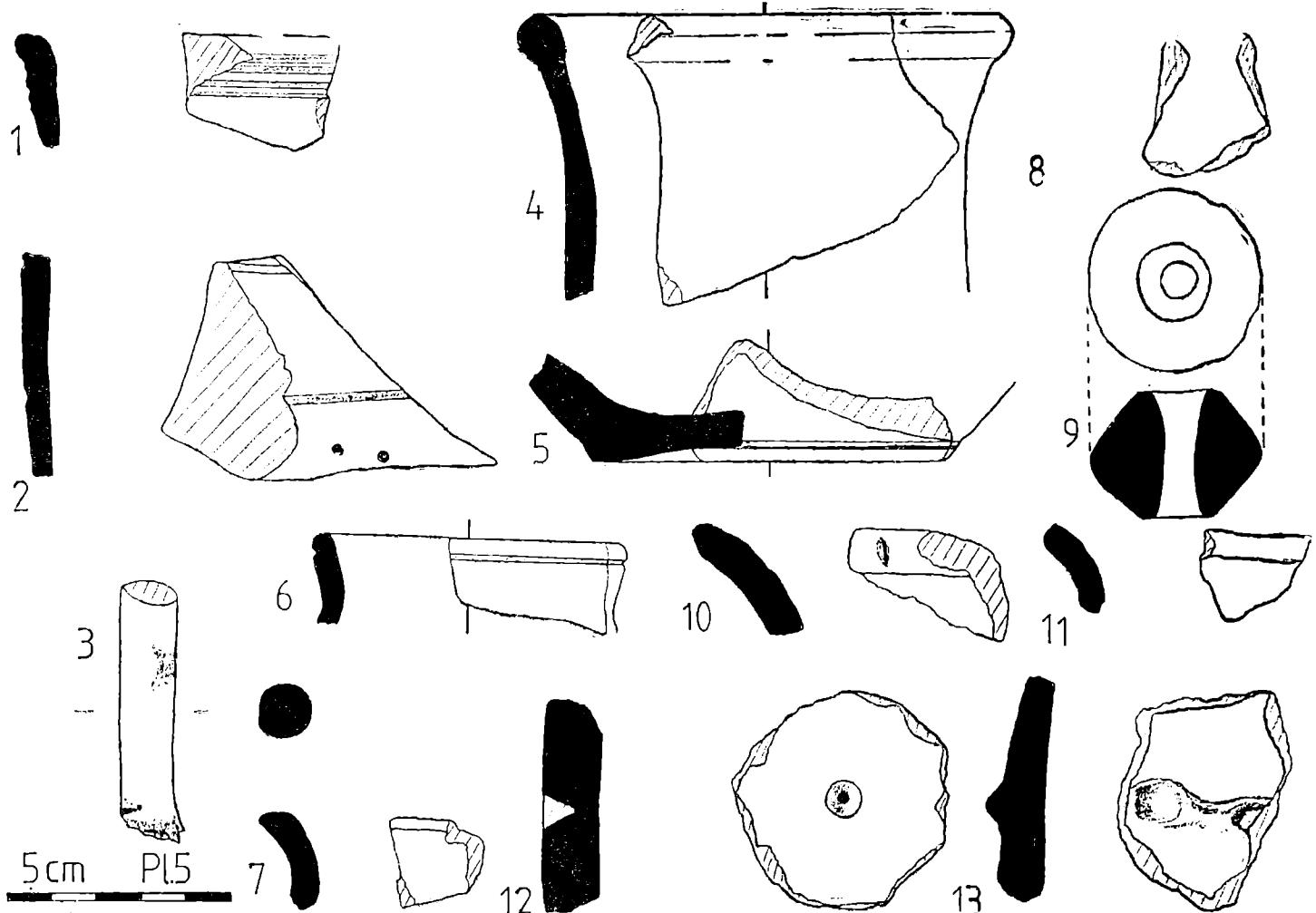
Pl. 2. Céramique découverte la Cosniciu de Jos (1, 7); Marca (2-5); Marin (6)
Pl. 2. Pottery found at Cosniciu de Jos (1, 7); Marca (2-5); Marin (6)

Pl. 3. Ceramică descoperită la Porții
Pl. 3. Pottery found at Porții

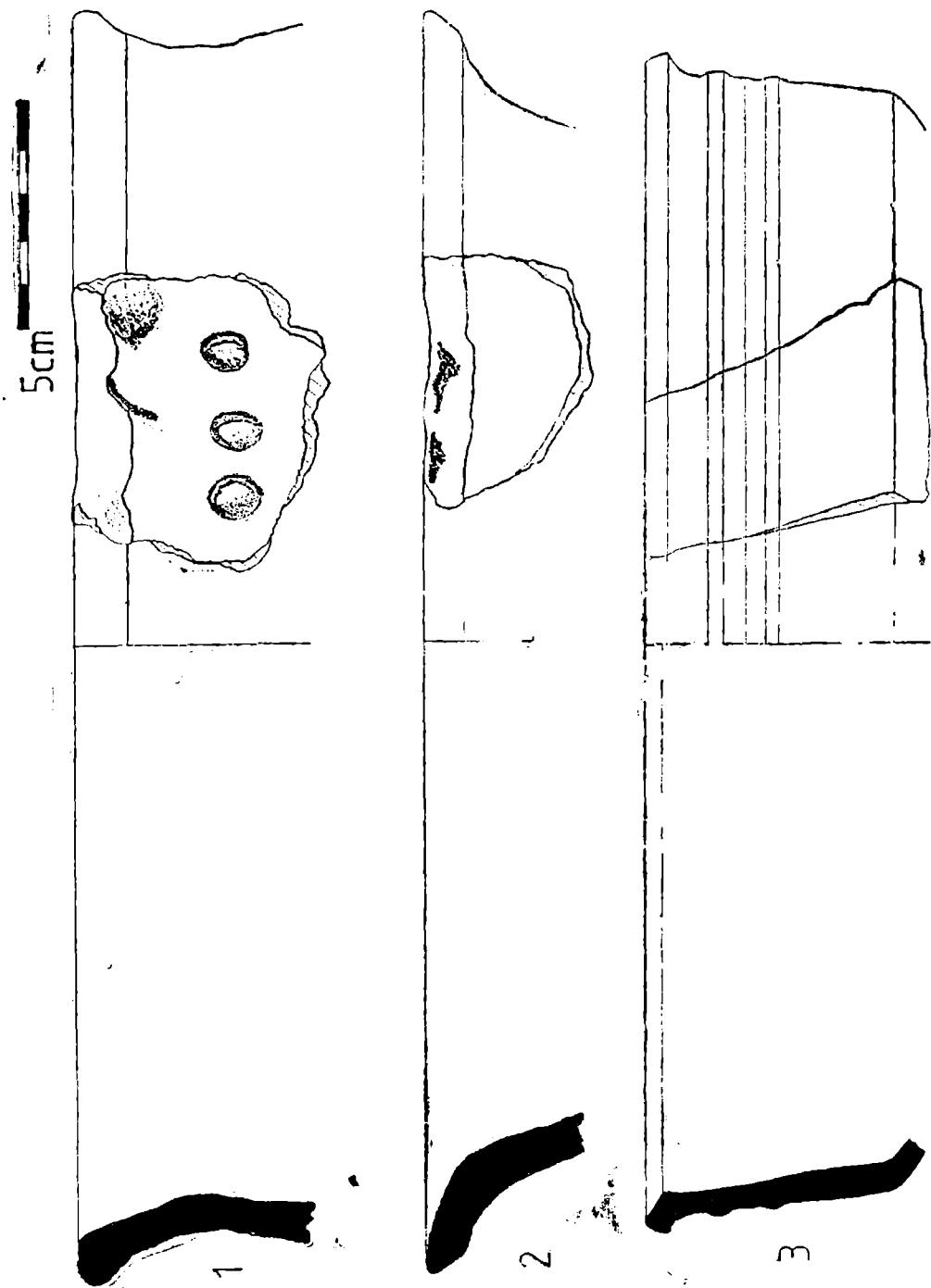

Pl. 4. Ceramică descoperită la Vârșolt (1–3); Huseni (4, 5, 8); Cehei (6, 7, 9)
 Pl. 4. Pottery found at Vârșolt (1–3); Huseni (4, 5, 8); Cehei (6, 7, 9)

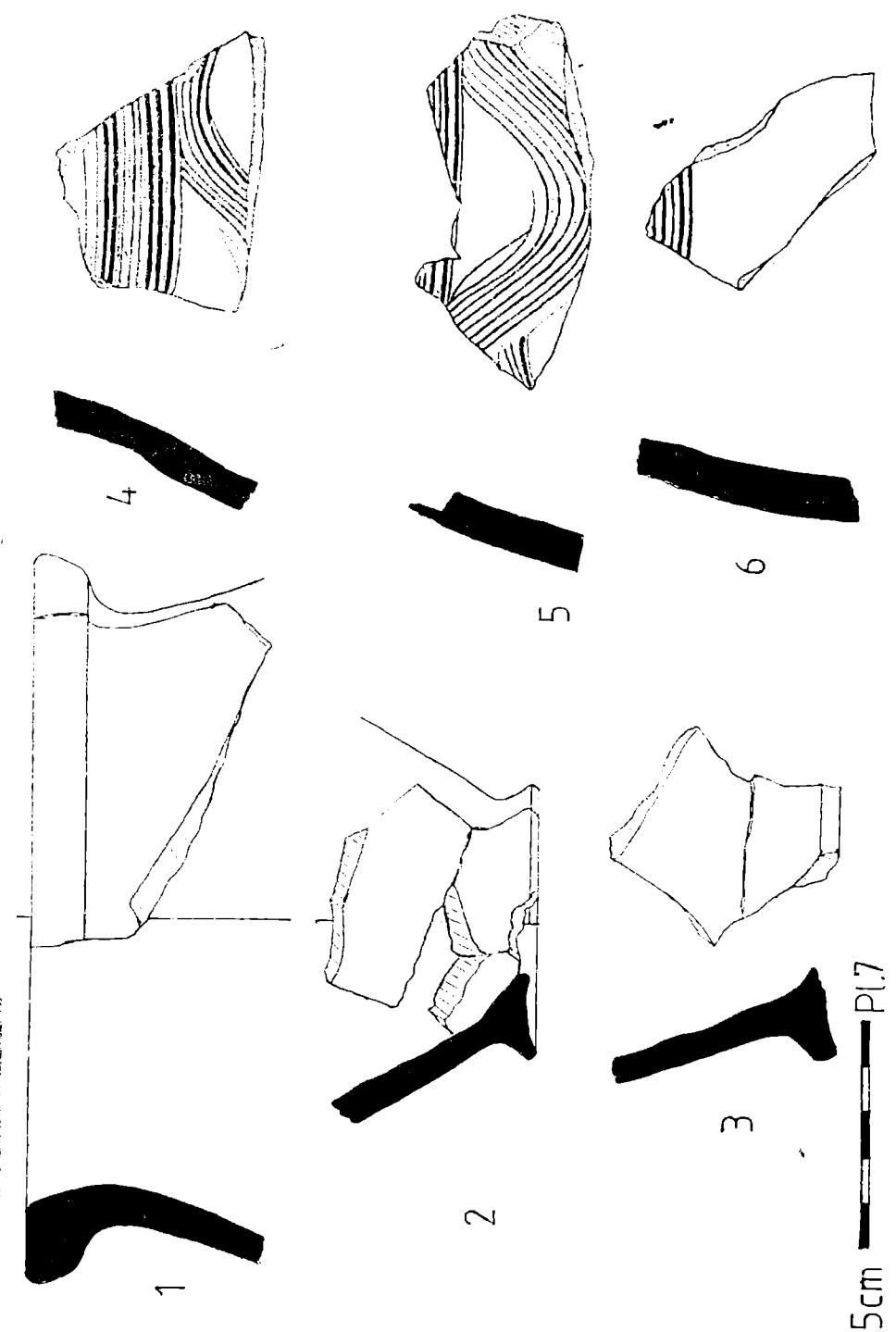

Pl. 5. Ceramică descoperită la Pericei (1—5, 8); Recea (6, 7, 10—13); Bădăcin (9)

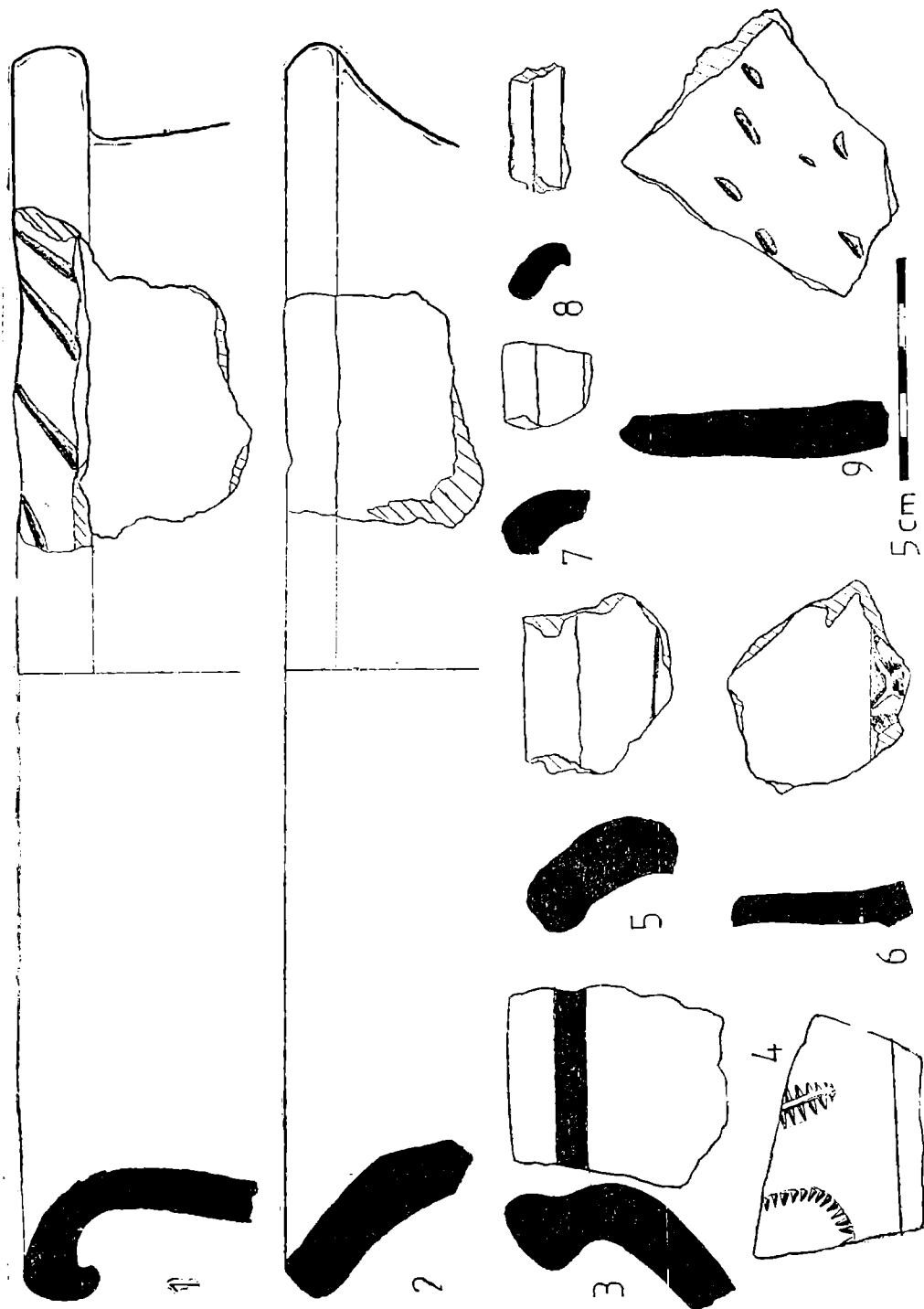
PL. 5. Pottery found at Pe... (Muzeul național de istorie a României), Bădăcin (9)

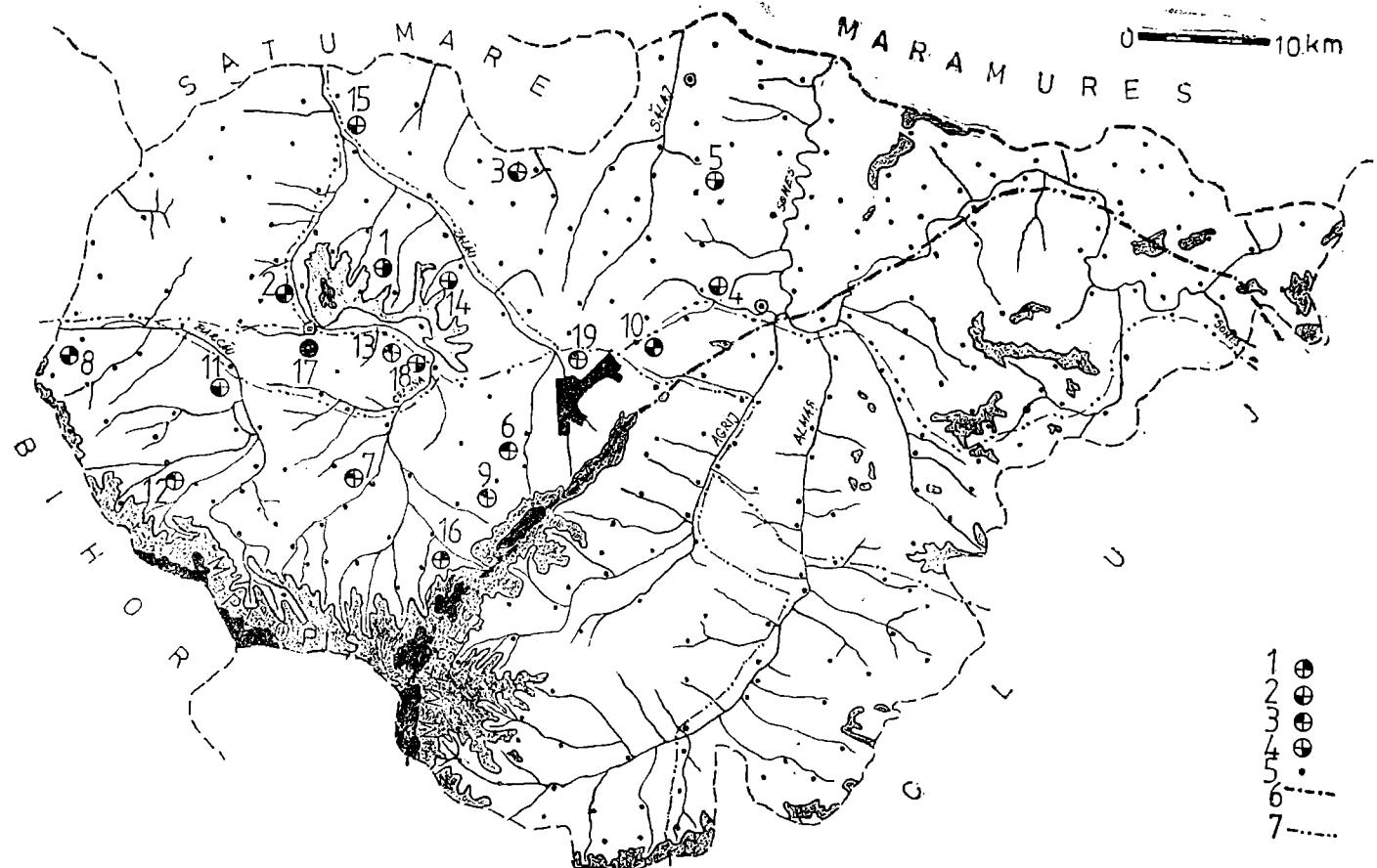
Pl. 6. Ceramică descoperită la Pericei
Fig. 6. Pottery found at Pericei

Pl. 7. Ceramică descoperită la Cehel
Pl. 7. Pottery found at Cehei

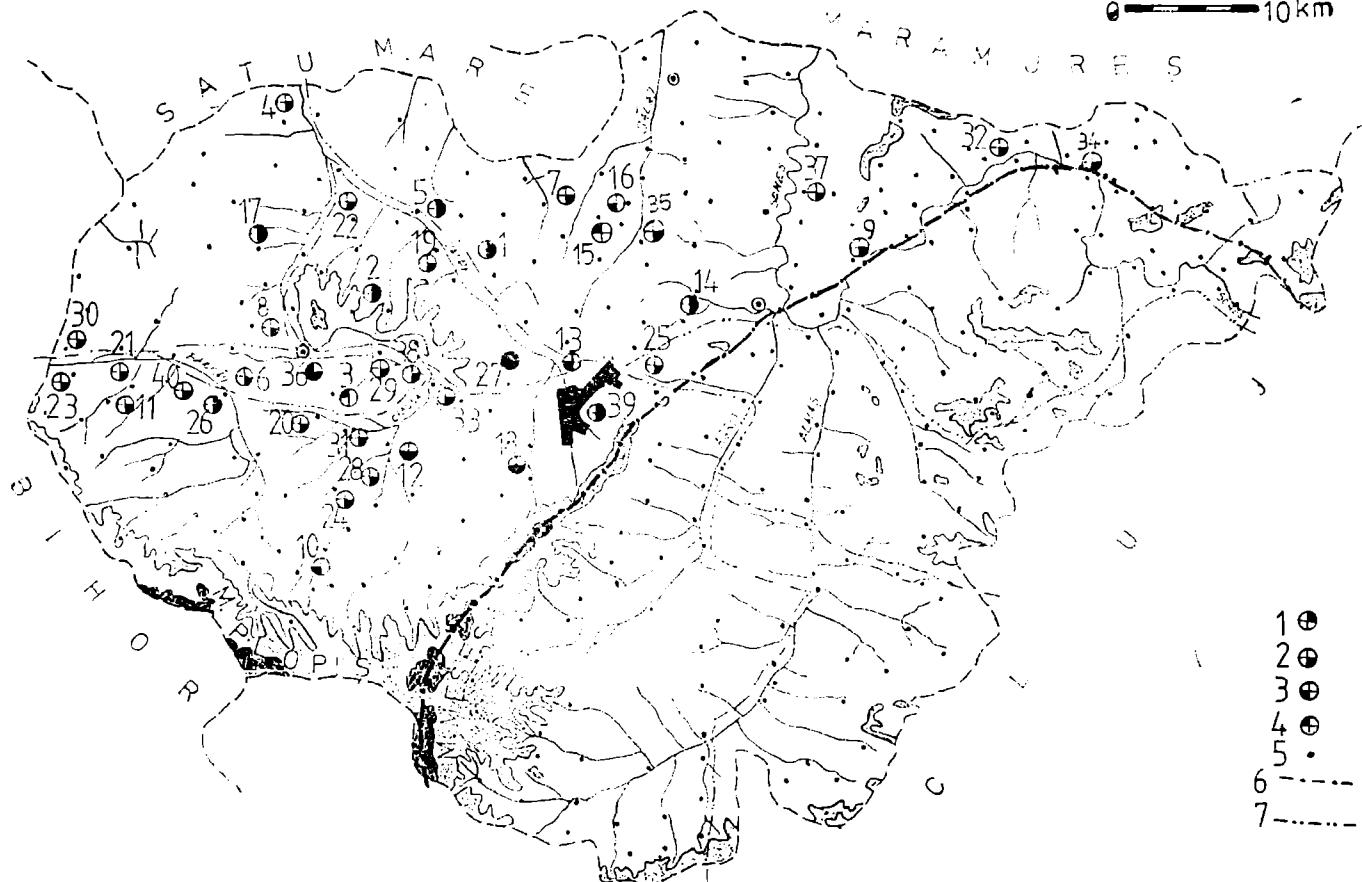

Pl. 8. Ceramică descoperită la Bădăcin
Pl. 8. Pottery found at Bădăcin

Pl. 9. Harta descoperirilor dacice preromane (sec. II i.H. — sec. II D.H.) din sectorul nord-vestic al județului Sălaj (1: Fortificații; 2: tezaure; 3: descoperiri izolate; 4: așe zări; 5: localități actuale ale județului; 6: limesul roman; 7: traseele posibile ale vechiului drum al sării. Numerele corespund celor din Anexa 1

Pl. 9. Map showing the Dacian finds before the Roman conquest (2nd century BC-2nd century AD) in the North-West zone of Sălaj county (1. fortifications; 2. hoards; 3. isolated finds; 4. settlements; 5. modern settlements of county; 6. Roman border. 7. hypothetical itinerary of the ancient salt road). Numbers are corresponding with annex 1

Pl. 10. Harta descoperirilor datând din epoca romană (sec. II—IV d.H.) din sectorul nord-vestic al județului Sălaj
1: Ceramică cenușie stampilată; 2: așezări; 3: descoperiri monetare izolate; 4: descoperiri izolate; 5: localitățile actuale ale județului; 6: limesul roman; 7: traseele posibile ale anticului drum al sării.
Numerele corespund căilor din repertoriul descoperirilor și din Anexa nr. 2.

Pl. 10. map showing the discoveries from the Roman time (2nd—4th centuries) in the North-West zone of Sălaj county
(1. stamped grey pottery; 2. hoards; 3. isolated coins' finds; 4. isolated finds; 5. modern settlements of county; 6. Roman border; 7. hypothetical itinerary of the ancient salt road). Numbers are corresponding with annex 2 and the